

Diskussionsfrågor

Innan ni startar en diskussion kring filmen i gruppen är det viktigt att läraren/ledaren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar.

- Vad är landformer?
- Nämn några olika landformer.
- Hur tror du att det kommer sig att yngre berg och äldre berg ser olika ut?
- Vad är en dal? Vad är skillnaderna mellan en dal och en kanjon?
- Vad kan man hitta för olika slags landformer vid kusten?
- Vad finns det för skillnader mellan ett hav och en sjö?
- Ge exempel på olika slags vattendrag.

Uppgift

Grupparbete: Vilka olika landformer finns det där du bor? Gör ett grupparbete kring de landformer som finns där du bor. Hur påverkar landformerna området? Redovisa arbetet på stora ritblock, som fotoberättelse, en hemsida, tidning eller som en film.

5

Vill du veta mer?

www.sgu.se/sgu/sv/geologi

- Sveriges Geologiska Undersökning har en sida för yngre om geologi

www.nrm.se/sv/meny/faktaomnaturen/geologi

- Naturhistoriska riksmuseets hemsida. Här kan du läsa mer om geologi

Läs mer om
våra filmer på
kunskapsmedia.se

Om Kunskapsmedia

Kunskapsmedia AB är ett medieföretag som producerar och distribuerar utbildningsprogram på video/dvd/TV till bland annat AV/Mediacentraler, skolor, företag, förvaltningar och organisationer.

Genom pedagogiska program kan man påverka attityder samt engagera och stimulera inläring av ny kunskap. Har du tips på filmer vi borde köpa in eller producera?

Kontakta oss på info@kunskapsmedia.se

Kunskapsmedia AB
Kolonien
Telefonvägen 30 7tr, 126 37 Hägersten
Tel: 08-545 634 60
E-post: info@kunskapsmedia.se
www.kunskapsmedia.se

6

Studiehandledning

SERIE: FYSISK GEOGRAFI DEL 3:

Landformer

Jordens landskap består av många olika typer av terrängformer, även kallade landformer. Särdragen hos de viktigaste landformerna illustreras med dramatiska bilder bl.a. från Grand Canyon, de stora slätterna och svenska fjällkedjan. Jordens vatten tas också upp.

Viktig terminologi som förklaras i programmet är: höjdskillnad, slätter, platåer, berg, dalar, stränder, klippor, floder och bäckar.

Produktionsland: Canada

Svensk distribution: © Kunskapsmedia AB 2008

Filmnr: 1194KM

© Rättigheterna till studiematerialet ägs av Kunskapsmedia AB.
Du har rätt att använda dig av studiematerialet i samband med visning av programmet.

Landformer

Syfte/inlärningsmål

- att förklara vad landformer innebär och vilka olika typer det finns
- att förklara olika begrepp som bl.a. höjdskillnad, slätter, platåer, berg, dalar, floder och bäckar
- att ge grundkunskaper inom fysisk geografi

Mål som eleverna bör ha uppnått efter genomgången grundskola, bl.a.

- eleven tilltror och utvecklar sin förmåga att se mönster och strukturer som gör världen begriplig samt stärker denna förmåga genom muntlig, skriftlig och undersökande verksamhet,
- utveckla kunskap om den fysikaliska vetenskapens kunskapsbildande metoder, särskilt vad gäller formulering av hypoteser samt mätningar, observationer och experiment,

FILMFAKTA

- > Ämne: Samhälle/geografi, geologi
- > Ålder: från 10 år (M, H)
- > Speltid: ca 11 minuter
- > Svenskt tal

2

Fakta om landformer

Landformer är jordytans terrängformer, bildade genom ett samspel mellan uppbyggande och nedbrytande processer.

Uppbygget är framför allt en konsekvens av processer i jordens inre, som medför att de plattor som jordskorpan är uppdelad i rör sig inbördes med höjning eller sänkning av jordskorpan som följd (*platteteknik*). Magma tränger upp i och genom jordskorpan och bildar ny berggrund under eller vid markytan i form av t.ex. domer och vulkaner. Uppbyggande är också avsättningen av olika sediment, såsom sand och lera, och deras hårdnande till bergarter.

Nedbrytande processer är vittring, erosion och massrörelser. Den kemiska vittringen verkar framför allt under markytan och kan under varma och fuktiga klimatförhållanden nå 50-100 m djup. Genom att landytan höjs eller klimatet förändras kan vittringstäckets eroderas bort och friskt berg exponeras. Denna typ av landformsutveckling är inte bara av betydelse i dagens tropiska och subtropiska områden. Under större delen av jordens historia har klimatet varit varmare än nu, och dagens landformer bär ofta spår av tidigare varma klimat även på numera kyliga breddgrader.

Källor: NE m.fl.

3

Ordlista

Höjdskillnad

Skillnaden mellan områdets högsta och lägsta punkt

Slätt

Vidsträckt platt område lågt belägen med en relativt platt yta

Platå

Platt område som en slätt, men som höjer sig över omgivningen

Dal

En dal är en långsträckt sänka i jordytan uppkommen genom rörelser i jordskorpan eller genom erosion av främst rinnande vatten

Allmänna råd inför visningen:

- Gå igenom filmen för att lära dig filmens pedagogiska uppbyggnad och huvudbudskap.
- Tänk igenom vad du ska be deltagarna fokusera på.
- Hur ska du använda filmen? Som starter, som utgångspunkt för diskussion/grupparbete?
- Hur ska du följa upp filmvisningen?
- Introducera filmen genom en kort beskrivning av innehållet och tala om hur det berör deltagarna.
- Tala om varför du valt just det här programmet.
- Ange om deltagarna ska fokusera på något särskilt och om de ska föra anteckningar.
- Informera om vad som ska hända efter filmens slut.
- Koppla filmen till deltagarnas egen situation.

4